

Freiwilliger Durchgang

Ki ne ismerné Sopronban a Lenck átjárót a Várkerület és Szent György utca között? A források szerint: "Zártsorú, udvaros beépítésű, a Várkerület felé a hátsó homlokzat néző, kétemeletes bérház, romantikus homlokzattal. 1860 körül épült. Dercsényi Pál tervei szerint az 1980-as évek végétől átépítették. 1887-ben Otto Hofer alakította át a ró-mai késő reneszánsz paloták mintájára. (Az emeleti ablakokat erőteljes íves-timpa-nonos szemöldökpárkánnyal látta el, a ház középtengelyébe pedig oszlopos erkélyt illesztett, az emeleten címeres nyíláskeretézéssel.) A szigorú historikus homlokzatot – sajnos – a háború után nem az eredetinek megfelelően állították helyre.

Története: 1846-ban Franz Lössl tett javaslatot a Várkerület 98. és a Szent György utca 11. számú ház közötti telek beépítésére. Ő belső utcával kívánta összekötni a középkori belvárossal a Várkerületet, melyet két oldalról üzletsor határolt volna a földszinten. A nagyvonalú terv elmaradt. 1850 körül építette a mai házat Lenck Samu kereskedő, és a Várkerületi oldalon nagykereskedést rendezett be. A Két mórhoz címzett bolti ház kváderezett homlokzatán a kapu felett helyet kapott egy megfelelő plasztikus ábrázolás (két fekvő szerezsen). 1852-ben Lenck Samu részére Georg Unger áttervezte, 1890 körül ezt a homlokzatot eklektikus újabb homlokzat váltotta fel, erkélyekkel."

<http://nyme.hu/6844.html?&L=1>Az épület lenyűgöző nem véletlenül került bele Winkler Gábor: Sopron építésze a 19. században kötetbe is. Engem azonban más érdekelt. Az átjáróban látható tábla!

Vajon ez mit jelent? Mi az ebben az esetben, hogy freiwillig? Miért freiwillig?

Egy német utazási portálon találtam a megoldást: "'Freiwilliger Durchgang' klingt nicht nur lustig, er ist auch sehr praktisch: Im 19. Jahrhundert wurden die Häuser in Wien so gebaut, dass die Leute um den ganzen Block herumlaufen mussten. Der typische Wiener aber ist faul. Und so haben die Besitzer der Häuser, die über einen Innenhof miteinander verbunden sind, diese Abkürzung freiwillig für Fußgänger geöffnet." <http://www.sueddeutsche.de/reise/insider-tipps-fuer-die-staedtereise-wien-wundervoll-1.1730111-10>

Azaz a bécsi kulturális hatás abban is érvényesült, hogy a Lenck család, mikor felépítette a házat, a belső udvart önként, önzetlenül megnyitotta a soproniaknak, hogy lerövidíthessék útjukat a városban jövet-menet.

Sopron, 2014.

Taschner Tamás

Sopron másképp - idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon